

Småøernes Kommunekonference

Småøernes Kommunekonference samlede over 100 deltagere i Odense

Sammenslutningen af Danske Småøer inviterede den 1. februar til debat om udviklingen på småøerne. Konferencen samlede over 100 deltagere så som folketings- og kommunalpolitikere, forvaltningschefer og embedsmænd, ø-repræsentanter og andre nøgleinteressenter i småøernes forhold.

Ministeren og øerne

Erhvervs- og vækstminister Troels Lund Poulsen var blandt oplægsholderne og orienterede om regeringens ønsker til ændringer i planlovgivningen, færgetaksterne og de økonomiske rammer for LAG-støtten. Med hensyn til LAG-midlerne, så var ministeren ikke øerne

venlig stemt: Ministeriet står fast ved sit forslag om at reducere LAG-midlerne med 30%.

Derimod er der håb om, at forligskredsen, der forhandler de to andre forhold, vil finde frem til nye og for småøerne bedre rammevilkår. Et lovforslag om delvis nedsættelse af færgetaksterne er i skrivende stund sendt i høring.

Den efterfølgende debat med ministeren berørte LAG-ordningen, 'den blå landevej', godstakster og gule plader/papegøjeplader på biler, flexbolig-ordningen, mobil- og bredbåndsdækning, muligheden for egne postnumre, frikommuner, planloven og finansieringsmuligheder.

Færger – naturligvis...

Færgedriften er et fast emne, når øerne samles, og formiddagen stod i færgerens tegn. Formand for Småøernes Færgeselskaber Søren Adsersen fortalte om færgeselskabernes interesse i at tilbyde den absolut bedste service inden for de rammer, der udstikkes fra ikke mindst Søfartsstyrelsen – og de er ofte omkostningstunge for de små færger, der betjener øerne.

Sekretariatsleder Jan Fritz Hansen præsenterede Det Fælles Færgesekretariats fokusområder indenfor afløserfærger, turisme, omkostningsanalyser og fælles indkøb.

Fortsættes på side 6

Et „light“ landevejsprincip

Kommentar af Dorthe Winther

Den 9. februar vedtog Regeringen, Dansk Folkepart, Liberal Alliance og Det konservative Folkeparti aftalen om „Vækst og udvikling i hele Danmark“. Af aftalen fremgår det bl.a., at der afsættes 48 mio. kr. i 2016 og 95 mio. kr. i 2017 og årene frem til nedsættelse af færgetaksterne for biler, passagerer mv.

Forslaget omfatter både de danske småøer samt de større øer, der er selvstændige kommuner og som følge heraf skal midlerne jo også fordeles på disse parter.

Social- og Indenrigsministeren har netop sendt lovudkastet til nedsættelse af færgetakster i høring.

Nedsættelse i skuldærsæsonerne

Forligspartierne har besluttet, at der kun skal ske nedsættelse i forårs- og efterårsmånederne – den turistmæssige lavsæson – hvor der ifølge lovforslaget er det største potentiale for at øge turismen på øerne.

I april, maj, juni, de sidste to tredjedele af august, september, oktober og den første halvdel af november er der mulighed for at nedsætte færgepriserne. Tilskuddet må altså ikke ifølge lovforslaget anvendes i sommerferien og vintermånederne.

Af lovforslaget fremgår det også, at kommunerne selv kan fastlægge de perioder, hvor færgepriserne nedsættes inden for ovennævnte perioder. En kommune kan altså vælge at bruge pengene på 14 dages gratis transport, lige som de kan vælge at nedsætte taksterne på enkelte billettyper, f.eks. kun på passagerer, kun på cykler eller lign.

Hvor mange penge bliver der så til småøerne?

Ja, det fremgår ikke af det fremlagte lovforslag. Heraf fremgår kun fordelingen mellem de statslige ruter (til Bornholm og Samsø) med 39,4 mio. kr. og de ikke-statslige ruter (som ud over småøerne også omfatter Læsø, Ærø og Fanø samt en rute til Samsø) med 55,6 mio. kr. Tilskudsbehovet er beregnet som differencen mellem omsætningen for passagerbefordring i 2013 i skuldærsæsonen, og den samlede billetindtægt, der ville være i samme periode, hvis alle billetter blev afregnet efter landevejsprincipet (beregnet ud fra passagertal fra

Danmarks Statistik i samme periode). Landevejstaksterne er i 2016 for gående på 1,28 kr., mens den for biler er 3,66 kr. pr. sejlet km.

Det skulle altså være relativt enkelt at beregne sin fremtidige billet i skuldærsæsonerne.

Et væsentligt skridt?

Nu skal man jo ikke være pessimist, inden vi har set fordelingstallene, men på den anden side er lidt almindelig fornuft jo heller ikke af vejen. Af lovforslaget fremgår det, at „med forslaget tages et væsentligt skridt i retning af et såkaldt landevejsprincip.“

Da en arbejdsgruppe i starten af 2015 arbejdede med trafikal ligestilling og landevejsprincippet, kom de frem til, at det ville koste ca. 280 mio. kr. at indføre landevejsprincippet hele året – uden færgerne til Fanø, der af hensyn til forretningshemmeligheder ikke ville oplyse passagertal.

Vækstpakken tilfører 95 mio. kr. til ordningen *inklusiv* Fanø-overfarten. Man tilfører altså ca. 1/3 af midlerne til at dække det halve år, og nu er Fanø færgerne, der er en meget stor transportør af biler og passagerer, oven i købet med i fordelingen. Det må give en noget 'light' landevejsmodel, og jeg er meget spændt på, om vi overhovedet kommer i nærheden af landevejstaksterne. Jeg kan derfor frygte, at der ikke er den økonomiske dækning til at tage 'det væsentlige skridt' som politikerne mener, at det fremlagte lovforslag er.

Der ud over er vi også nødt til at diskutere, om det giver nogen mening, at vi på småøerne skal ændre takster 4 gange om året med deraf følgende administrative omkostninger – især hvis der ikke bliver tale om en markant forskel på priserne.

Besparelser på LAG

Juleaften i 2015 modtog alle landets LAG'er en julehilsen fra Erhvervs- og Vækstminister Troels Lund Poulsen. Heri benyttede han lejligheden til at orientere om, at der netop var indgået en aftale om en fødevarer- og landbrugs pakke. En pakke, der skal skabe bedre rammer for fødevarer- og landbrugssektoren, hvilket ifølge forligspartierne er helt afgørende

for at skabe en mere positiv udvikling og vækst i landdistrikterne.

Finansieringen til denne pakke findes bl.a. ved at omprioritere midler inden for landdistriktsprogrammet til kvælstofindsatser.

Det betyder, at der fra 2017 vil være ca. 30% færre midler til de lokale aktionsgrupper. LAG'erne havde i 2015 94,2 mio., i 2016 90,3 mio. og vil i følge forliget få 63 mio. kr. i 2017 og årene frem.

Sammen med LAG Småøerne har vi haft foretræde for Udvalget for Landdistrikter og Øer. Her undrede vi os selvfølgelig over, at man på den ene side prioriterer landdistrikterne, f.eks. gennem udflytning af statslige arbejdspladser, men at de midler, som skal sikre 'ægtefælle'-jobs, attraktive levevilkår og dermed øget bosætning i de områder, hvor arbejdspladserne flytter hen – ja dem reducerer man voldsomt.

Besparelserne gælder jo alle LAG'er i Danmark, men for øerne, som er udkanter i anden potens, rammer det ekstra hårdt.

Vi har også den særlige situation, at LAG'en ikke har en eller to kommuner, som på den ene eller anden måde er med til at finansiere LAG'ens arbejde. Det er tværtimod vores erfaring, at vi som øboere må løse rigtige mange projekter og opgaver med egne kræfter – noget vi gør med glæde – men her er en LAG af en vis volumen en uundværlig støtte. Ydermere

Bliv støttemedlem af Sammenslutningen af Danske Småøer

Interesserer du dig for de danske øer? Så tegn et støttemedlemskab og modtag Ø-Posten på din adresse. Det koster blot 150,- kr. om året. Kontakt sekretariatet på sekretariatet@danske-smaaoer.dk, hvis det har interesse! Du kan også tilmelde dig nyhedsbrevet fra De Danske Småøer og se flere ø-nyheder på www.danske-smaaoer.dk.

Mindeord

er der forholdsmæssigt flere rejseomkostninger forbundet med at drifte småøernes LAG end de andre lokale aktionsgrupper. På vores kommunekonference den 1. februar stod Troels Lund Poulsen hårdt på, at der ikke var noget at gøre – finansieringen var faldet på plads og der kunne ikke åbnes for besparelsen på LAG-området.

Vi arbejder dog fortsat på – lige som mange andre landdistriktsaktører – at hindre denne meget mærkelige udmøntning af landdistriktspolitikken.

Kommunekonferencer uden store politiske løfter

Godt 100 politikere fra Folketing og ø-kommuner, øboere og samarbejdspartnere var mødt frem til Ø-sammenslutningens kommunekonference i Odense.

Med Social- og Indenrigsminister Karen Ellemanns afbud måtte Erhvervs- og Vækstminister Troels Lund Poulsen repræsentere regeringens ministre. Troels Lund Poulsen stillede sig velvilligt til rådighed for debatten, men medbragte som ovenfor nævnt ingen løfter om hverken det ene eller det andet.

Debatten omkring LAGernes fremtid fik efterfølgende en deltagende journalist fra dk-nyt (kommunernes uafhængige nyhedsbureau) til at interessere sig for LAGerne. Da jeg snakkede med hende, kom vi bredt omkring og dermed også ind på mellemfinansiering og de manglende rateudbetalinger, og det blev til en artikel i dk-nyt.

Efterfølgende har det været medvirkende til, at rateudbetalinger er genindført for større projekter i den nye bekendtgørelse, der netop har været i høring.

Vi har inviteret Troels Lund Poulsen på tur til Strynø sidst i april, og mon ikke LAGerne også vil være et punkt på dagsordenen denne dag.

Ø-støtten har holdt flyttedag

Andet sted i Ø-posten kan man se uddeling af ø-støtte fra 2015's anden runde. Siden har ø-støtten holdt flyttedag, da MBBL blev nedlagt i forbindelse med valget. Ø-støtten er nu en del af Erhvervsstyrelsen. At flytte fra et ministerium til et andet er ikke uproblematisk

Johannes Balslev, Fakse Ladeplads og Birkholm, er død i en alder af 71 år. Johannes og hans søskende erhvervede gården „Kærsgaard“ den 1. april 1972, som ligger ved landsbyens gadekær midt i den lille by på Birkholm. Dette blev et kærkomment feriested for Johannes og hans familie. Johannes og Helga har forstået at slappe af sammen på gården. Deres store interesse for fuglelivet og naturen kunne opleves på Birkholm, og Johannes helt store interesse for og kærlighed til havebruget gjorde Birkholm til noget specielt for ham.

Johannes var en yderst venlig person, der havde en rolig udstråling. Når man var sammen med ham, følte man roen og fordrageligheden, som der opstod i hans nærvær.

Når familien skulle til Birkholm, skete det med som han sagde, den originale, men lange rute Svendborg-Ærøskøbing med stop i Marstal for at handle i den lokale Brugs, og derefter med postbåden til Birkholm.

Johannes har indtil sin død været

ansvarshavende for Birkholm Tidende, han har været både oldermann og kasserer for Birkholm Beboerforening i adskillige år og ligeledes siddet i bestyrelsen, samt været ø-repræsentant for øen i S sammenslutningen af Danske Småøer.

Alle poster som han var betroet, blev altid udført med punktlighed og grundighed.

Han kunne samle øen, og hvis der var uenigheder kunne Johannes få det frem, som var skrevet mellem linjerne. Man gik aldrig forgæves til ham, for at bede om hans mening, og han havde det princip aldrig at give op for det man stod for, hvilket er kommet Birkholm og beboerne til gode.

Men her til sidst måtte han dog give op for den sygdom, som havde ramt ham.

Johannes efterlader sin hustru, sine børn og børnebørn.

Vore tanker er hos dem.

Æret være Johannes minde.

*Jan Fabricius,
Oldermann Birkholm*

– bare det at få it-systemer til at snakke sammen... Vi var til møde med folkene bag ø-støtten i januar og fortalte her om den forskel ø-støtten gør på de danske småøer.

Desværre var embedsmændene i tvivl om, om man kunne nå to ansøgningsrunder i 2016. Vi krydser fingre for, at de når det – det betyder rigtig meget med to ansøgningsrunder for de projekter, der er gang i på småøerne.

Forår og generaler

På alle øer betyder forår generalforsamlinger i en masse foreninger. Således også i vores forening. I år er det Venø der er vært for generalforsamlingen, og de har store planer med ø-kunst-udstilling, ø-marked og meget mere.

Vi glæder os til det.

Måske ses vi?

DW

Foredrag i naturvidenskab på din ø?

På Strynø gl. Mejeri har vi taget imod muligheden for at livestream nogle foredrag i naturvidenskab som afholdes på Aarhus Universitet.

Vi har valgt at tage mod alle de foredrag der tilbydes her fra februar og frem til 20 april samt et i november.

Niveauet er højt, og du bliver udfordret, men du kan få udbytte af alle foredrag uanset dine faglige forudsætninger, og de er på et forståeligt sprog. Nogle foredrag vil være på et letforståeligt engelsk.

Overskriften på de kommende foredrag er:

- Hvordan fungerer hjernen?
- Ig Nobel Prize: first laugh, then think
- Hvordan is og vand dannede Danmark
- Using light to illuminate brain function
- Videnskaben bag godt øl

De tekniske krav er adgang til en stabil internet forbindelse med min. 3 Mbit/s samt en projektor og et godt lydanlæg (det er ikke nok med lyd fra indbyggede pc højtalere).

Strynø gl. Mejeri

Kravet er, at der skal være fri entré – dog kan der være betaling pga. servering. På Strynø gl. Mejeri efterligner vi afviklingsformen på Aarhus Universitet, nemlig således at der er mulighed for at spise dagens ret før foredraget, ligesom man kan købe drikkevarer undervejs.

Vi har gennemført 2 foredrag og er meget begejstret for både indhold og afviklingsform. Der er plads til humor, og man føler, at man er tilstede til foredraget. Under foredraget er der mulighed for at sende spørgsmål på sms, som så besvares til sidst.

Hvis du synes det kunne være interes-

sant for din ø, så kan du kontakte Jens Holbech på holbech@au.dk

Du er også velkommen til at spørge os her på Mejeriet torben@strynet.dk
Torben Strynø gl. Mejeri

Læs mere her: <http://scitech.au.dk/formidling-og-museer/til-offentligheden/offentlige-foredrag-i-naturvidenskab/om-foredragsraekken/>

Bog anmeldelse:

Øhavsfærger af Søren Stidsholt Nielsen

Flot hardcover-bog med stort og imponerende billedmateriale. Søren Stidsholt Nielsen har på fortrinlig vis skrevet et opslagsværk som burde pryde alle Øhavets kaffeborde. Forfatteren er en god fotograf og har selv taget mange billeder, men derudover er der mange fine billeder fra færgernes historie.

Den generelle rivende udvikling i samfundet de sidste 150 år er også fint afspejlet her i bogen om vores færger. Næppe har nogen enkelt ting haft større indflydelse på øhavets udvikling end netop færgen. Vi har set mange bøger, store som små, der omhandler søfarten i det Sydøstlige Øhav. Men hvor disse bøger på fornem vis har dækket sejlskibsræden – ja, og sågar pakettfarten har fået plads på bogreolen – så har vi her en helt naturlig efterfølger der tager fat på vores færgefart.

Søren Stidsholt Nielsen har været grundig og vidt omkring. Her er masser af sjove små historier om de enkelte færger og ruter. Rederierne og færgefolkene

'Øhavsfærger' er udgivet af Fyns Amts Avis og koster 350 kr.

har også fået plads. Man kan bladrene igen og lade øjnene vandre i bogen eller

den er oplagt som opslagsværk.

Jeg ønsker alle en rigtig god læsning.

John Sørensen, Strynø

Øbo på prøve

Vinterture på Bjørnø

Egentlig har jeg altid tænkt på mig selv som øbo. Jeg er jo fra Fyn! Men der er øer, og så er der øer. Hvis jeg ikke vidste det før, så står det klart efter jeg flyttede fra Odense og lejede et lille stråtækt hus på Bjørnø i december 2015. Lige da vinteren begyndte og dagene var aller-kortest. Har man færge hjem, så er man øbo. Måske endda først når man kommer for sent til sidste færge til fastlandet, og går tilbage til huset, og tænder lyset igen og affinder sig med, at det åbenbart ikke skulle være i dag.

'Uh – er det ikke ensomt?' spørger næsten alle, og efter tre måneder som øbo på prøve kan jeg kun slå en høj latter

op som svar. Måske forestiller de sig en vindblæst hytte på en bakke i havet, men selvom Bjørnø ikke er større end man næsten kan skræve over den, og der hverken er butik, skole, kirke eller gadelygter, er øen befolket af mennesker, der selv forstår at skabe de lyse, lune steder, man mødes.

Det første fællesskabschok var mid-dage, hvor man spiser om langbord i hinandens stuer på skift og banker på værtens dør med bestik, tallerken og måske en flaske vin i hånden. Bare vent, her er meget sjovere om sommeren, siger øboerne, men vinteren har allerede været

fuld af gode snakke og nye bekendtska-ber. I Beboerhuset blev der set håndbold på stort lærred, og selv os, der hader sport, blev lokket af æbleskiver og bløde sofaer. Jeg begynder at kende øens stier og vælger læsiden, når jeg går tur på kolde dage. Der er ro til mit arbejde som oversætter, og altid lys i et vindue overfor. Nu er året allerede vendt. Jeg ved stadig ikke, hvor længe jeg bliver, men jeg glæ-der mig over, at det nu er lyst, når sidste færge lægger til, og håber at min nabo vil gøre alvor af at vise mig, hvordan hun samler muslinger. Jeg bliver vist nødt til at have foråret med...

Pil Lindgreen, Oversætter

Alt malerarbejde udføres!

For 9. år i træk maler „Den sejglende Maler“ på de danske småøer. De fleste jobs har været for private bolig- og sommerhusejere, men også for kro, kirke, redningsstation, købmand, museum, feriecenter, præstegård osv. Spar udgifter til færgeoverfart og overnatning!

Tlf 40 55 67 44 • www.densejglendemaler.dk

Forsat fra forsiden

Fra ø-kommunernes side fremlagde Svendborgs borgmester Lars Erik Hornemann sin vision for færgedriften: Det er tid til større fleksibilitet og nytænkning på tværs af kommunerne. Hvordan udnytter man færgerens kapacitet uden at true de eksisterende sejlplaner, som øboerne har baseret deres dagligdag på? I Svendborg kommune igangsætter man forsøgsvis et projekt hvor Hjortøboen skal sejle mellem øerne i det sydfynske øhav i sommeren 2016. Lars Erik Hornemann kom også ind på nye modeller for sygepleje og lægebetjening. Han lagde vægt på det kommunale ø-samarbejde for at opnå øget bosætning og flere turistovernatninger på småøerne.

Fra Folketingets Udvalg for Småøer deltog formand for udvalget Peter Juel Jensen, der i sit indlæg understregede vigtigheden af den tætte kontakt mellem politikere og øboere, som bl.a. næres ved de ø-besøg udvalget prioriterer at deltage i. I foråret planlægges, der således en tur til Lyø, Avernakø og Bjørnø.

Kommunalt samarbejde om øerne

Svend Aage Hansen og Jakob Lei fra Aarø Vingård fortalte om et velplanlagt og gennemført generationsskifte og om forretnings- og beskæftigelsesudvikling i den forbindelse. De lagde vægt på det gode og frugtbare samarbejde med det lokale erhvervsråd til gensidig fordel for både ø-virksomhed og kommune. Mere bredt i forhold til ø-udvikling understregede de betydningen af samarbejdet med Haderslev kommune om en udviklingsplan for Aarø.

Med oplæg fra Jan Bendix, Venøboen, som fremviste eksempel på et givtigt og pragmatisk samarbejde mellem kommune og småø, var der lagt op til debat. Samarbejdet kommuner og øer imellem begynder og slutter ofte ved færgedriften, som det afgørende emne, der tager al fokus og energi. Løses færgeproblematikken i dynamisk forståelse frigiver det kræfter til at arbejde med visionær ø-udvikling i øvrigt.

Konferencen blev ledet af formanden for Sammenslutningen af de Danske Småøer, Dorthe Winther, med god mødeatmosfære og frugtbare drøftelser som resultat.

Jan Bendix (bestyrelsesmedlem)

*

Erhvervs- og vækstminister Troels Lund Poulsen

Erik Fuchs fra Orø stiller spørgsmål til ministeren

Søren Adersen, Jan Fritz Hansen og Lars Erik Hornemann

Rejsegilde på Årø Vingårds nye besøgsbygning

Rejsegilde i Årø Vingårds nye bygning

Den 29. januar blev der i en strid vind afholdt rejsegilde på Årø Vingårds nye besøgsbygning. Mange mødte op for at fejre vores nye bygning. Det var dejligt at møde opbakningen både fra øens beboere, men også fra alle gæsterne, der kom til rejsegildet fra fastlandet.

Byggeriet er planlagt til at stå færdigt den 1. maj og dermed klar til at modtage vingårdens gæster, når turistsæsonen starter.

Bygningen bliver opført i stil med en gammel lade med buede staldvinduer og stråtag, så den passer til gårdens gamle stuehus.

Den nye bygning kommer ud over en stor konferencsal til at indeholde vingårdens butik, en dejlig pejsestue, lager- og opvaskefaciliteter samt nye toiletforhold inkl. handicap toilet. Der bliver også et mindre produktionslokale, men den primære produktion af vin vil foregå i andre lokaler.

Vi glæder os helt vildt til at tage bygningen i brug og modtage vore gæster i de nye forhold.

Jakob Lei, Årø Vingård

*

Nyhedsbrev

Se flere ø-nyheder og tilmeld dig nyhedsbrevet fra Sammenslutningen af Danske Småøer på www.danske-smaaer.dk

Lav et arrangement på
NATURENS DAG

Søndag d. 11. september 2016.
I år er temaet "Natur uden alder".

Læs mere og meld dig til på
www.naturesdag.dk

Fritlufts Rødet NORDEA FONDEN Danmark's Naturhistoriske Forening

Nye tider på Smakkecenteret

Ny Udstilling

Smakkecenteret på Strynø har igennem længere tid arbejdet med en række nye tiltag: blandt andet åbner en helt ny udstilling den 22. april i år. Med en samlet investering på 5,3 mio. kr. skabes ikke kun en ny udstilling, men en række aktivitetsmuligheder på og omkring Strynø. Den nye udstilling skal gennem 5 temaer give de besøgende viden om natur og kulturhistorie på Strynø og om det sydfynske øhav omkring Strynø. I udstillingen kan de besøgende for eksempel dykke ned i informationer om det lave vand, som er et særkende for øhavet. Igennem film, lyd og tekster får den besøgende en viden og forståelse for livet på det lave vand. Familien kan dernæst låne udstyr til selv at gå på opdagelse i det lave vand. Gæsten bruger udstillingen som springbræt til de gode oplevelser i naturen, hvad enten det er skattejagten på Strynø eller sejlturen i den gamle smakkejolle i øhavet. Udstillingens 5 temaer er:

- Naturen i Øhavet
- Fuglene i Øhavet
- Øen i Øhavet
- Det lave vand
- Øhavet skabt af isen

Nyt Navn og Logo

Men det er ikke kun udstillingen der er ny. Øhavets Smakkecenter har skiftet navn til „Øhavets Smakke- og Naturcenter“ og har i samme forbindelse fået nyt logo.

„Det er ikke noget nyt at centeret rummer de to dele. Det har lige siden opstarten i 1993 været centerets formål at bevare og formidle Det Sydfynske Øhavs særlige natur- og kulturhistorie. Men med vores nye store satsning, bliver det langt mere tydeligt at centeret også er et naturcenter“ siger den snart forhenværende centerleder Flemming Walsted.

Ny Leder

Den mindre gode nyhed er at Flemming Walsted, efter 9 års flot arbejde på centeret, har valgt at fratæde sin stilling som leder af centeret samtidigt med åbningen af den nye udstilling.

„Vi er naturligvis meget kede af at Flemming har valgt at forlade centeret“ siger bestyrelsesformand Palle Dam Larsen og tilføjer: „Uden de dygtige engagerede ledere og medarbejdere vi har haft, var centeret aldrig blevet til det det er i dag. Vi har haft utroligt mange velkvalificerede ansøgere til Flemmings

Logoet er designet af Gitte Olsson fra Kvorning Design & Kommunikation og skal i lighed med det nye navn understrege at centeret rummer såvel en smakke- som en naturdel.

stilling og er meget stolte af at kunne præsentere Jens Poulsen som ny leder af Øhavets Smakke- og Naturcenter.“ Jens Poulsen tiltræder som leder af Øhavets Smakke- og Naturcenter den 1. april. Han har en fortid som friluftslivsleder og administrativ ansvarlig for Center for Kystfriluftsliv. Hos Center for Kystfriluftsliv har Jens foruden at varetage administrative opgaver været instruktør i sejlads, havkajak, kano, mountainbike mm. og passer således perfekt i stillingen som daglig leder på Øhavets Smakke- og Naturcenter.

Jens Poulsen var midt i halvfemserne med til at opbygge Danmarks Museum for Lystsejls på Valdemar Slot, og fungerede de første 2 år som daglig leder der. Desuden har Jens været historisk konsulent for Dansk Forening for Ældre Lystfartøjer og ved således alt om historiske fartøjer som f.eks. smakkejollen.

„Der er fantastisk at vi har fundet en ny daglig leder, som er i stand til at fastholde Øhavets Smakke- og Naturcenter som landets førende Smakkecenter og som samtidigt har stærke kompetencer indenfor natur, friluftsliv, administration, markedsføring, økonomistyring – ja, jeg kunne blive ved“ udtaler bestyrelsesformand Palle Dam Larsen“

Øhavets Smakke- og Naturcenter
Oversigtstegning ny udstilling:
Kvorning Design & Kommunikation.

Smakkejolle under sejl

Fejø har X Factor

Da X Factor rullede frem på skærmen på DR den 12. februar, kunne Fejø opleves. Her havde X Factor afholdt deres bootcamp, hvor deltagerne og dommerne øvede sammen, inden finalisterne til de afsluttende live-shows blev fundet.

„Jeg var helt sikker på, at Fejø kunne løse opgaven med at afholde X Factors bootcamp“ siger ø-turismeambassadør Britta Leth, som havde kontakten til DR og produktionsselskabet Blu og fortsætter: „Der er så mange energiske kræfter på Fejø, og de forstår at arbejde sammen og løse opgaverne.“ Birgit Mønsted fra Fejø Feriecenter og Jørgen Møller fra Fejøforeningen var tovholdere på øen, og de løste alle de praktiske opgaver med stor energi og entusiasme, så alt blev vellykket.

De tre dommere, Thomas Blachman, Mette Lindberg og Reme Jackman samt X Factor-værtinde Sofie Linde jublede over Fejø på et pressemøde, hvor Folketidendes journalist David Arnholm fik masser af positive tilbagemeldinger på oplevelserne på Fejø. Bootcampen på Fejø havde været en rigtig positiv oplevelse for dem alle. DR's underholdningschef Jan Lagermand Lundme, der også var med til pressemødet, sagde: „Vi var virkelig glade for at være der. Det var rørende at mærke, hvordan en hel ø bare slog armene ud og sagde velkommen.“ Fejbattingerne, som øens befolkning kaldes, inviterede TV-holdet og produktionsselskabet Blu med til en stribe af aktiviteter – fra banko og linedance til en herlig middag med øens fødevarer.

Produktionsselskabet Blu ankom den søndag i december, hvor stormen Gorm hærgede landet, så det blev en stormfuld modtagelse. Reme oplevede marsvinene, der boltrede sig omkring færgen Christine, og fremme på øen oplevede han, at der var æbler og æbletræer over det hele. Han blev meget fascineret af det liv, der leves på Fejø, og af at folk, der bor på øen, har valgt at sige: „Det giver mig bare mere ro i sjælen.“

Thomas Blachman havde aldrig været på Fejø tidligere, men havde været meget på Møn og kunne se mange lighedspunkter: „Jeg elsker de der små øer, der får stjernerne til at funkke og har deres eget tempo“. Også Mette Lindberg blev imponeret af Fejø og udtalte: „Det var sindsygt smukt. Folk var helt vildt søde, og

Fejøs helt egen udgave af X-factor logoet i æblemosaik

jeg elsker det lokale med, at alle kender hinanden.“

X Factorværtinden Sofie Linde nød dagene på Fejø og fik tid til at købe ind i de lokale butikker. Hun kom hjem med både hjemmesko, uldtrøje, laks, æbler og pærer samt æblemost – og er overbevist om, at hun helt sikkert vender tilbage.

I udsendelsen kunne også ses den store X Factor-mosaik – et kunstværk skabt af 330 kg æbler – der fulgte deltagerne og dommerne under optagelserne. Fejø har tradition for hvert år i oktober til Æblets Dag at fremstille en kæmpe æblemosaik og med motivet for 2015, „Love 2015“ – Lolland-Falster Lovestorm, gav det inspiration til at fremstille en særlige X Factor-mosaik med et stort X og Factor af røde æbler på en baggrund

af grønne æbler. „Det er jo en fantastisk måde at få markedsført Fejø på“ udtaler ø-turismeambassadør Britta Leth, der anbefalede Fejø til afholdelsen af bootcampen.

X Factors bootcamp på Fejø har givet masser af omtale og inspiration til at markedsføre ophold for virksomheder på Fejø. Netop det, at et kursus eller et møde for ledere og medarbejdere kan ske på en ø, giver en større koncentration af samværet, og dermed en bedre intensitet for virksomhedens medarbejdere med et mere udbytterigt indhold og flere resultater. Øen udsender nu invitationer hertil.

Se udsendelsen på: <https://www.dr.dk/tv/se/x-factor/x-factor-2016-02-12#!/>

Ordinær generalforsamling i foreningen Småøernes Fødevarer-netværk afholdes

Fredag den 01. april 2016 kl. 13.30
På Steensgaard, 5642 Millinge på Fyn

Fødevarer-netværket byder på frokost, en rundvisning på Steensgaard og let traktament efter generalforsamlingen

Materiale kan rekvireres hos marianne@weiman.dk, hvortil tilmelding også sendes.

Hav- og fiskeripenge på vej til LAG Småøerne

LAG

LOKALE
AKTIONS
GRUPPER

LAG-arbejdet får et særligt fokus på de øer, hvor der er erhvervsfiskeri

LAG Småøerne kan snart fordele penge fra hav- og fiskeriudviklingsprogrammet. Erhvervsstyrelsen har nemlig godkendt, at vi kan kalde os FLAG (Fiskeri-LAG) og dermed få gavn af cirka 1.3 mio. kr. fra hav- og fiskeriudviklingsprogrammet i 2016 og 2017.

Erhvervsstyrelsen har samtidig lagt op til, at vi ikke kan bruge FLAG-midlerne på alle øer, men at vi skal udpege de „relevante småøer“. Med udgangspunkt i fangststatistikken foreslår vi 11 øer, der kan betegnes som fiskeri-øer, og som derfor kan få gavn af FLAG-pengene.

Erhvervsstyrelsen har lagt fast, at FLAG-pengene skal skabe „job- og vækstskabende erhvervsudvikling“ og understøtte den maritime økonomi. Det betyder, at pengene skal bruges til erhverv, og ikke til rammevilkår, bosætning osv. Men det betyder også, at ud over erhvervsfiskeri og akvakulturprojekter kan vi støtte udvikling af fx lystfiskerturisme, lystbådehavne og forarbejdning af maritime råvarer.

I bestyrelsen arbejder vi p.t. (ultimo februar) med fire indsatsområder, som er sendt i høring hos foreningens medlemmer:

1. Samarbejde om erhvervsudvikling
2. Erhvervsprojekter, der baseres på havet som ressource eller ramme for aktivitet
3. Udvikling af havne og tilhørende faciliteter
4. Investeringstilskud

Indsatsområderne og udpegningen af FLAG-øer skal godkendes af Erhvervsstyrelsen i løbet af foråret. Vi forventer derfor, at den første ansøgningsfrist til FLAG-midlerne bliver i løbet af sommeren 2016.

LAG-generalforsamling og temamøde den 30. april

Det er generalforsamlingernes tid, og sådan er det også for os. Lørdag den 30. april 2016 holder vi vores årlige general-

forsamling – på Hotel Plaza i Odense. Det ser ud som om, vi får lidt udskiftning i bestyrelsen, så et af punkterne på generalforsamlingen bliver valg af nye bestyrelsesmedlemmer.

Samme dag holder vi et tema- og debatmøde. Vi har inviteret lektor Jørgen Møller, Aalborg Universitet, til en debat om fremtiden for de danske småøer. Det gør han under overskriften *Småøerne: afvikling eller nye veje til overlevelse og udvikling*.

Jørgen Møller, som på Aalborg Universitet forsker i landdistrikternes udviklingsmuligheder, har bl.a. foreslået, at nogle små øer med fordel kan overgå til et privat ejerskab, hvor kommune og stat ikke har de forpligtelser, som de i dag har overfor lokalsamfundet og øen. Som nye ø-ejere har han bl.a. nævnt private fonde og udenlandske investorer. Disse nye ø-ejere kan fx have en interesse i – på kommerciel basis – at udvikle et turisme-ressort eller en bebyggelse med

attraktive second homes og faciliteter for seniorer.

Med temamødet vil vi sætte fokus på den forskningsmæssige og faglige baggrund for Jørgen Mølles ideer og lægge op til debat om forskellige fremtidsscenerier for småøerne.

Bosætningsprojekter

I skrivende stund er vi midt i en ansøgningsrunde, og vi kan se, at der igen er stor interesse for projekter med erhvervsudvikling og investeringstilskud. Til gengæld får vi ikke ansøgninger inden for vores indsatsområde Bosætning, hvor vi bl.a. kan give tilskud til bosætningskampanjer. Hvis du har en idé til nye initiativer, der „markedsfører mulighederne for at bo og arbejde på de små øer“, så hører vi gerne fra dig. Bosætningsprojekterne skal „have en stærk lokal forankring evt. qua beboerforeninger eller andre relevante foreninger og netværk“.

Søren Noes og Morten Priesholm

11 øer får del i hav- og fiskeripenge

LAG Småøernes bestyrelse peger på 11 øer, der kan betegnes som fiskeri-øer*, og som derfor kan få gavn af FLAG-pengene:

FLAG ø	Befolkningstal (pr. 1.1.2015)
Agersø	163
Anholt	146
Birkholm	11
Fur	788
Hjortø	8
Omø	160
Orø	848
Sejerø	353
Strynø	199
Venø	204
Årø	160

*) Småøer, hvor der i fig. NaturErhvervsstyrelsens statistik er landet fisk i alle årene 2012-2015.

LAG-Fokus

Visionen

LAG Småøernes arbejde hviler på en vision, der er nedskrevet i vores strategi. Sammenfattende er visionen, at vi „virker og vurderes som en vigtig strategisk samarbejdspartner i udviklingen af vores små ø-samfund“. I strategien står:

„LAG Småøernes vision er at bidrage til at styrke det lokale engagement og

LAG-Fokus

Investerings-tilskud

Et af LAG Småøernes indsatsområder er *Investeringstilskud*, som bliver givet til virksomheder, der vil skabe „jobs og en sundere forretning“. Et projekt i denne kategori skal opnå økonomiske effekter, for at det kan godkendes. Det

LAG-Fokus

Udbetaling

Erhvervsstyrelsen er på vej med nye regler for udbetaling af tilskud. Det kan betyde, at LAG-projekter med et tilsagn om tilskud på over 300.000 kr. fremover kan få udbetalt en rate i løbet af projektperioden. Rateudbetaling sker på baggrund af afholdte udgifter og bliver beregnet ud fra den tilskudsprocent, projektet har opnået i tilsagnet.

iværksætter, der i forvejen kendetegner vores små ø-samfund.

Målet er, at vi i år 2020 ved programperiodens ophør aktivt har været medvirkende til at bringe udviklingen af ø-erhverv, såvel eksisterende som nye, op på et højere, samarbejdende og mere fokuseret niveau.

På samme måde er visionen, at de små ø-samfund, med vores aktive støtte, har styrket det samarbejdende udviklingsarbejde ved programperiodens ophør

kan være nye arbejdspladser, bibeholdte arbejdspladser, flere overnattende turister eller øget omsætning. Ansøgningen om investeringstilskud skal vedlægges en forretningsplan, som opfylder en række minimumskrav fra Erhvervsstyrelsen.

LAG Småøernes bestyrelse har desuden fokus på det forretningsmæssige potentiale i virksomheden og i projektet, og kan i enkelte tilfælde bistå med eller henvise til yderlig rådgivning eller sparing om forretningsudvikling.

De nye udbetalingsregler er i skrivende stund i høring og kan tidligst træde i kraft i maj 2016.

Hvis man får tilsagn om et LAG-tilskud, skal man som 'tilsagnshaver' i øvrigt altid være opmærksom på Erhvervsstyrelsens regler for fakturering, betalingstidspunkt, betalingsdokumentation osv. Desværre er der ø-virksomheder og foreninger, der ikke får udbetalt tilskud, fordi:

samt taget initiativer, der reelt har styrket bosætningen på vores øer, såvel kvantitativt som kvalitativt.

LAG'en har som ambition ikke bare at prioritere støtte til gode projekter, men i ligeså høj grad også at spille en aktiv rolle gennem processer og initiativer, der understøtter de gode projekter.“

For projekter af „særlig innovativ karakter“ er der ikke fastsat et loft på tilskuddets størrelse, men der gives højst 30 pct. i tilskud.

Ved mindre investeringer kan virksomhedsprojekter få op til 50 pct. i tilskud, dog så med beløb under 100.000 kr. Til fødevarer virksomheder gives højst 40 pct.

- fakturaer er ikke udstedt til og/eller betalt af tilsagnshaveren
- udgifter er faktureret eller betalt for sent
- der er ikke overensstemmelse mellem faktura og betalingsdokumentation.

Der er også særlige regler for køb af brugt udstyr, som man skal være opmærksom på.

Kontakt til LAG Småøerne

Vores projektkoordinator Morten Priesholm kan træffes på tlf. 22 32 84 93 og mp@lag-smaaoerne.dk.

LAG Småøernes formand er Søren Noes, Hjarnø, og han har tlf. 41 41 55 98 og mail formand@lag-smaaoerne.dk.

Vores hjemmeside findes på www.lag-smaaoerne.dk. Her kan man læse om LAG-tilskud og om andre tilskudspuljer. Vi bringer også nyheder om relevante ø-aktiviteter.

Vores næste ansøgningsfrist er 18. august 2016.

De små øer – turistdestinationer med kvalitet

Forretningsudvikling og mersalg i turistbranchen på småøerne

Turismeprojektet startede det nye år med en workshop for de udvalgte virksomheder med følgende emner:

- Ledelse, planlægning og prioritering
- Introduktion til årshjul
- Skab den gode medarbejder
- Markedsføring

På Sammenslutningen af Danske Småøers hjemmeside kan du se præsentationerne fra workshoppen samt de udleverede „værktøjer“.

Der blev på workshoppen dannet

ERFA-grupper, så virksomhederne kan udveksle erfaringer og initiativer.

Virksomhedskonsulent Margrete Bak og ø-turismeambassadør Britta Leth er i gang med virksomhedsudviklingen og gennemførelsen af 2. rådgivningssamtale med de ti virksomheder. Til den enkelte virksomheds videre arbejde er der efter samtalen udarbejdet en rapport med anbefalinger samt udviklet forskellige specielle „værktøjer“. Derudover er der i samarbejde med nogle af virksomhederne udviklet nye tilbud på ture for grupper.

Britta Leth

Ø-turismeambassadør

Britta Leth

Generationssskifte af en ø-virksomhed?

Et vellykket generationsskifte er et flot mål, der kræver god forberedelse, samt masser af din tid og energi.

Arbejder du aktivt for salg af din ø-virksomhed til en god køber, som kan gavne øen, vil det skabe respekt og anerkendelse. Omtal det positivt, at din virksomhed er klar til generationsskifte – og der er stor sandsynlighed for, at omgivelserne reagerer på samme måde. Tænk, at opleve den glæde, at se din virksomhed blomstre med nye og yngre kræfter og måske helt nye initiativer.

Processen for generationsskifte:

1. Oprydning, udskillelse og afslutning af de dele af virksomheden, der ikke skal med i salget. Måske fordi de ikke er rentable, eller fordi de mere har hobby-præg for dig, som ejer.
2. Udarbejdelse af et salgsprospekt med beskrivelse af virksomhedens kunder, ydelser og økonomi. Fotografering m.m. Kontakt professionel support, fx revisor, erhvervsmægler, lokalt erhvervsråd/-center.

3. Fastsættelse af en pris, der dels kan beregnes ud fra omsætning, men også skal bygge på fremtidsscenerier og på, hvad der mere bredt kan kaldes en markedspris.
4. Aktiv opsøgning af kunder, både selv og via ambassadører, som dels kender virksomheden, og dels har kontakter inden for den sandsynlige købergruppe.
5. Besøg, forhandlinger og endelig aftale.

Hvem har interesse i at købe din ø-virksomhed?

- Folk, der allerede bor på øen og kender din virksomhed godt.
- Folk med tilknytning til øen, som sommergæster eller med bekendte på øen.
- Folk med brancheerfaring inden for turisme, fødevarer, events eller andet, og som kan se muligheder i at etablere sig netop på en mindre ø.
- Folk der først og fremmest ønsker en anden livsform, og som har professionel indsigt og økonomi til at etablere sig på en anden måde.

- Og alle de andre, som du slet ikke havde forestillet dig ville være interesserede købere.

For øen er det meget værdifuldt, at virksomheder fortsætter og udvikles, da hver eneste ø-virksomhed trækker kunder og samarbejdspartnere til øen, skaber omsætning og dermed øger grundlaget for bosætning, færgedrift, skole osv. Måske kan salg af din virksomhed, frisætte energi, så du kan starte på nye projekter og virksomheder på øen.

Turismeprojektet:

*De små øer – destinationer med kvalitet
Virksomhedskonsulent Margrete Bak,
Karlback*

Læs mere om generationsskifte og om projektet på Sammenslutningen for Danske Småøers hjemmeside: www.danske-smaaoer.dk under 'projekter'.

Projektet er støttet med midler fra
Landdistriktpuljens Ø-støtte under Erhvervsstyrelsen

samt af LAG Småøerne med midler fra EU og Erhvervsstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer
i landdistrikterne

Sælg din ø-pakke på hjemmesiden Dansk Ø-ferie

Firmaet Færgen, der sejler til Bornholm, Fanø, Langeland, Samsø og Als, har udviklet et nyt produkt og en ny hjemmeside til salg af ø-pakker:

Dansk Ø-ferie og hjemmesiden www.danskoferie.dk

Nu tilbyder Færgen, at turistvirksomhederne på danske småøer også kan sælge deres ø-pakker som pakketilbud på denne hjemmeside. Det betyder, at du kan få markedsført og præsenteret samt solgt dit turistprodukt online.

Færgen samarbejder med Nordic Travel, og alle køb foretaget på Dansk Ø-ferie sker med afregning til Nordic Travel, som er teknisk rejsearrangør. Nordic Travel er medlem af Rejsegarantifonden og står for registrering hertil, så du skal ikke stille en garanti over for Rejsegarantifonden, og du slipper for det administrative arbejde med indberetning af solgte pakker. Betalingen sker i forbindelse med booking af pakken på hjemmesiden, så du skal heller ikke købe et betalingsmodul. Nordic Travel giver introduktion i, hvor-

dan du opretter din ø-pakke, indberetter værelser og ser salget.

Du kan også bruge den nye salgskanal på din egen hjemmeside med et link direkte til Dansk Ø-ferie, så du også der får en online bookingportal til dine gæster. Til det tyske marked er der også lavet en hjemmeside: www.inselurlaubda-enemark.dk.

Du skal først betale provision, når der sælges ø-pakker for din virksomhed. Der skal betales en provision på 12% af solgte pakker, hvoraf de 8% dækker udgifterne til hjemmeside, søgeordsoptimering, betalingsmodul m.v. og de 4% går til en fælles pulje til markedsføringstiltag for Dansk Ø-ferie.

Lav en spændende ø-pakke og brug den nye mulighed til at få turister til din ø, og giv samtidig dine gæster mulighed for at booke online. Når der er solgt en ø-pakke, får du en mail herom samt oplysningerne om gæsten.

*Kontakt: Dansk Ø-Ferie
Bibi-Ann Kofod*

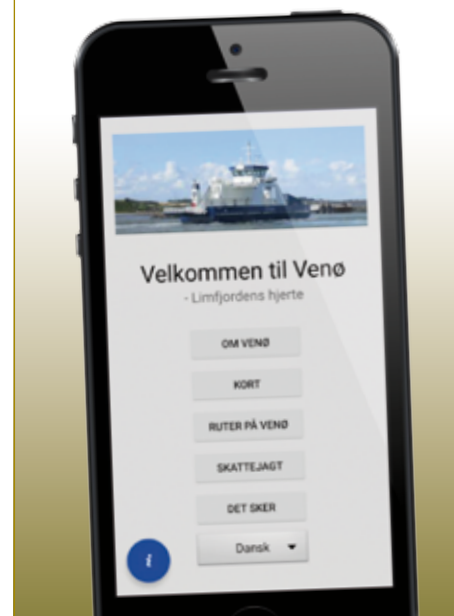
*Salgs- og marketingansvarlig
tlf. 29 24 40 80
bith@faergen.dk*

Venøturisme sætter app i gang

Venø har bl.a. for LAG-midler igangsat et større projekt, der skal være med til at fremme turisterhvervet på øen. Samtidig med Venøs og Struerregnsens Turistforenings deltagelse på messen „Ferie for alle“ i Herning i februar havde Venø præmiere på Venø-app.

Med Venø-app kommer brugeren på en rundtur til øens seværdigheder og kan samtidig deltage i en konkurrence, der forudsætter, at deltageren er „på stedet“ og derfra besvarer appens spørgsmål. Rigtige besvarelser belønnes med en mindre præmie, som udleveres i Venø Café og Havnekiosk.

Venøboen – Jan Bendix

Medarbejder/partner søges til generationsskifte

Har du mod på fødevareproduktion, har vi en virksomhed med vækstpotentiale og behov for flere kræfter.

Kontakt: horsekaer@hotmail.com

Nyhedsbrev

Se flere ø-nyheder og tilmeld dig nyhedsbrevet fra Sammenslutningen af Danske Småøer på www.danske-smaaoer.dk

Bestyrelsen indkalder hermed til

ordinær generalforsamling i foreningen LAG Småøerne

på Hotel Plaza, Odense lørdag den. 30. april 2016

Forud for generalforsamlingen holder vi et tema- og debatmøde om *Småøerne: afvikling eller nye veje til overlevelse og udvikling* (se omtale andet sted i bladet).

Arrangementet begynder kl. 10.30.

Dagsordenen for den ordinære generalforsamling er:

1. Valg af dirigent.
2. Valg af referent.
3. Valg af stemmetællere.
4. Forelæggelse af bestyrelsens beretning om den lokale aktionsgruppes virksomhed i det forløbne år samt beslutning om godkendelse heraf.
5. Forelæggelse af årsregnskab og revisionsberetning for det forløbne år samt beslutning om godkendelse af resultatopgørelse og balance.
6. Forelæggelse af drifts- og likviditetsbudget for det kommende år samt godkendelse heraf.
7. Indkomne forslag fra bestyrelse eller medlemmer.
8. Valg af bestyrelsesmedlemmer og suppleanter og formand jf. vedtægternes § 9.
9. Valg af revisor.
10. Eventuelt.

Forslag, som ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden i hænde senest 8 dage før generalforsamlingen.

Tilmelding:

For deltagere i tema- og debatmødet er LAG Småøerne vært for en frokost. Af hensyn til planlægningen skal vi bede om tilmelding. Vi skal have din tilmelding senest den 14. april 2015. Send en mail til ap@danske-smaaer.dk eller ring til Aase på tlf. 62 51 39 93.

Med venlig hilsen Søren Noes, formand for LAG Småøerne, formand@lag-smaaer.dk

LAG
LOKALE
AKTIONS
GRUPPER

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer
i landdistrikterne

At designe sit liv

Hvordan lever jeg mit liv? Er mit liv som jeg selv ønsker det – eller udlever jeg mon, uden at jeg ved af det, andres ønsker? Har jeg den sundhed, jeg ønsker? Lever jeg det liv, som jeg ønsker at leve – i overensstemmelse med mine værdier og med klodens andre skabninger?

Du kan komme på kursus i dit eget livs design på Fejø Retreat den 19.-22. maj 2016. Kurset handler om at se på: Hvor er jeg lige nu? Hvor ønsker jeg at komme hen? Hvordan skal min vej være derhen, hvor jeg ønsker at være?

Det er aldrig for sent at ændre retning. Og det kan være en nok så lille korrektion, der viser sig at have en afgørende forskel. Med en lille, men ønsket og nødvendig ændring på en del af dit liv, kan du opnå en langt større livskvalitet.

Permakultur betyder permanent kultur. Det betyder vedvarende, holdbart, robust. Permakultur er en helhedsorienteret designstrategi. Det betyder, at der findes redskaber, som du kan lære dig at

bruge, som sikrer at dine resultater bliver vedvarende og holdbare. Og det gælder ikke kun design af haver eller andre systemer i den fysiske verden. Det gælder også design af vores relationer til andre og til os selv.

Læs mere på hjemmesiden, vi glæder os til at møde dig!
<https://socialpermaculturedenmark.wordpress.com>

Lou, Simon og Anne

Meditativ haveuge på Fejø

I Den Helbredende Have på Fejø holder vi for tredje år i træk en skøn meditativ haveuge. Du får introduktion til mindfulness, således at du er i stand til at have din egen daglige meditative praksis efter endt kursus. Meditation er en af de bedste måder til at forebygge stress. Det er en meget nem og effektiv metode: at sætte sig og gøre ingenting med fuldt opmærksomt nærvær i 1/2 time hver dag. Det kræver bare træning faktisk at gøre det, at prioritere det. Det forebygger også andre livsstilssygdomme, som for eksempel forhøjet blodtryk, problemer med at sove og med fordøjelsen. Samtidig lærer du en række sundhedsfremmende urter at kende og får inspiration til hvordan du kan integrere brugen af dem i din hverdag.

Den Helbredende Have på Fejø er anlagt, således at helheden fremmes; både omsorg for mennesker og omsorg for naturen er tænkt ind.

Du kan læse mere om den meditative haveuge på Den Helbredende Haves hjemmeside helbredendehave.dk. Du er

Den Helbredende Have på Fejø

også velkommen til at rette henvendelse til Anne Moloney på mail moloney@fejoe.dk.

*Anne Moloney,
den Helbredende Have på Fejø*

**DEN
HELBREDENDE
HAVE på fejø**

Velkommen til Venø og til Ø-marked i Struer i maj

Venø er vært for Ø-Sammenslutningens generalforsamling i år. Den formelle indkaldelse kan læses på modsatte side.

Beboerforeningen Venøboen ser frem til at vise vores ø frem. Vi er i gang med at planlægge programmet, som følger Sammenslutningens årelange traditioner. Ø-repræsentanterne indkvarteres privat. Selve generalforsamlingen finder sted på Venø Efterskole d. 21. maj.

Samme dags formiddag viser venøboerne rundt på øen, så vore gæster kan få indtryk af den 600 ha store lange ø med de ca. 200 fastboende.

Venø har taget hul på festlighederne omkring det årlige ø-træf. Det er sket med udstillingen Ø-kunst, hvor ø-kunstnere fra hele ø-riget viser deres værker frem. Udstillingen blev åbnet i påsken og varer frem til slutningen af maj. Enkelte af de udstillende kunstnere er i perioden repræsenteret på Struer Bibliotek.

I samarbejde med Struer Kommune og forretninger i Struer fejres Ø-generalforsamlingen med vinduesudstillinger, der viser glimt fra de 27 danske småøer og med Ø-marked. Ø-markedet finder sted d. 20. maj i lånte, nyopførte cafélokaler på Struer Havn. Kl. 15-18 er der Ø-marked, og kl. 19 fællesspisning og ø-musik for alle, der har lyst til at møde øboere.

Læs mere om arrangementerne på vores hjemmeside www.venoe.dk, hvor der også er link til VenøPosten, som følger planlægningsarbejdet.

På gensyn i maj på Venø

Aase Askanius – formand for Venøboen

Venø set fra luften

Udstilling med ø-kunst

Venø Galleri 19.-28. marts. 22.-24. april. 5.-8. maj. Kl. 12-18
Info center Struer. 4. april.-24. maj. Alle hverdage

Ø-perler

Ø-Sammenslutningen har i samarbejde med erhvervsstyrelsen udgivet en kort oversigtsbeskrivelse af medlemsøerne: Perler i det Danske Ø-rige. Den kan læses på: http://issuu.com/sammenslutningenafdanskesmaoer/docs/perler_i_det_danske_ørige/1

Perler i det danske ørige
27 småøer

Indkaldelse til Ø-sammenslutningens Generalforsamling 2016

Årets generalforsamling i Sammenslutningen af Danske Småøer afholdes på Venø. Repræsentanter fra de 27 småøer indbydes til at deltage i dagene 20.-22. maj 2016.

Selve generalforsamlingen foregår *lørdag den 21. maj*, og her er alle øboere velkomne.

Værtsøen sørger dog kun for indkvartering af max. 2 repræsentanter fra hver ø. Der udsendes invitationer til ø-repræsentanterne i slutningen af marts.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være sekretariatet i hænde senest den 6. maj.

Dagsorden ifl. vedtægterne for Generalforsamling i Sammenslutningen af Danske Småøer Venø, lørdag d. 21. maj 2016

1. Valg af dirigent og referent
2. Formandens beretning
3. Beretning fra sekretariatet
4. Godkendelse af regnskab
5. Fastsættelse af medlemskontingent efter indstilling fra bestyrelsen.
6. Indkomne forslag
7. Valg af formand: Dorthe Winther er på valg.
8. Rokering af bestyrelsesposter:
Nekselø og Bjørnø går ud af Bestyrelsen. Mandø og Orø træder ind i Bestyrelsen
9. Valg af revisorer/revisorsuppleant
10. Eventuelt

Enhver beboer eller lodsejer, hjemmehørende på en af medlemsøerne, samt øvrige medlemmer har møderet og taleret på generalforsamlingen. Der tilkommer hver medlems-ø én stemme.

En ø-oplevelse med spændvidde og stemning, der varmer!!!

Lasse & Mathilde er i dén grad klar til ø-hop!

Lasse & Mathilde er meget trofaste til at gøre opmærksom på Sammenslutningen af Danske Småøer og har supportet med deres gode musik og sang ved adskillige lejligheder. Nu har småøerne mulighed for at få en sommerkoncert med duoen.

En sommerkoncert med den kendte duo byder ud over violin, guitar og to varme stemmer på sommersange – fra blues til poesi, lidt jazz, lidt rock, tekster med kant og til eftertanke, et par kommentarer, der forklarer „det hele“ og løser op med underfundig humor, og som skaber en varm og dejlig stemning over en koncert med spændvidde, musikalske udflugter og hygge.

På grund af deres forkærlighed for øerne og det glade sommerpublikum har Lasse & Mathilde en god pris til øerne. De medbringer selv lydanlæg, men ikke lys (spots).

Book en dato! Ring eller skriv nu til: Mathilde Bondo 23 23 58 50 – mathilde@lasseogmathilde.dk

Billedtekst: Lasse & Mathilde fik 40 (!!!) stjerner for deres 40 års jubilæumsshow på Posten i Odense den 3. September 2015.

Få flere frivillige i foreningen

dan inddrager foreninger nye frivillige og finder de rigtige opgaver? Hæftet er kort sagt en model til at formulere foreningens egen frivilligstrategi.

Modellen er tænkt som en guide, der kommer gennem alle de relevante spørgsmål man som forening bør stille sig selv, hvis man vil udvide skaren af aktive frivillige eller medlemmer. Modellen indeholder fem kapitler: organisering, rekruttering, fastholdelse, klargøring af organisationen til den nye strategi og ledelse af frivillige.

Hæftet kan downloades via Friluftsrådets hjemmeside: http://www.friluftsradet.dk/media/1371776/frivilligstrategi_endelig.pdf

Man kan også bestille et trykt eksemplar via hjemmesiden: <http://www.friluftsradet.dk>

Oplever din organisation også at jeres frivillige bliver ældre og ældre og er det samtidig svært at tiltrække nye frivillige? Hvis svaret er ja, så er der hjælp at hente.

Friluftsrådet har netop udgivet et hæfte, der sætter fokus på, hvordan foreninger får mest mulig glæde af frivillige. Hvordan motiverer og rekrutterer man flere frivillige, hvor-

Ø-støtte-midler – anden runde i 2015

Erhvervsstyrelsen har overtaget varetagelsen af ø-støttemidlerne i landdistriktpuljen efter Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter.

Ø-støtten uddeles to gange om året støtte til projekter, der bidrager til at fastholde den fastboende befolkning på de 27 danske småøer. Der lægges særligt vægt på projekter, der skaber og bevarer arbejdspladser på øerne, når styrelsen tildeler midler fra Ø-støtten.

Anden runde i 2015 blev uddelt lige før jul 2015.

Næste ansøgningsfrist for ø-støtte er endnu ikke udmeldt fra erhvervsstyrelsens side.

Hold øje med hjemmesiden: klik ind på livogland.dk og søg på Ø-støtte.

Følgende projekter på småøerne modtog tilsagn om Ø-støtte i anden runde i 2015:

Ø	Projektitel	Indstilling	Kort beskrivelse
Hjortø	Havnefaciliteter på Hjortø	234.500	Opgradering af havnefaciliteterne på Hjortø.
Strynø	Badeflåde til Strynø	34.000	Indkøb af badeflåde til Strynø.
Femø	Renovering/ ændring, af gammelt klubhus	255.000	Renovering af faciliteterne i gammelt klubhus.
Avernakø	Genstart af Avernakø Købmandsbutik	160.000	Støtte til garantistillelse og forbedring af varelager.
Agersø	Opgradering af kasselinie, inventar, butik og køletrailer	134.915	Indkøb af nyt kasseterminalsysteem og udskiftning af frostskebe.
Venø	Venøturisme, version 2	125.000	Udvikling af erhverv og turismen på Venø.
Omø	Lettelse af arbejdsgangen	39.000	Kalkning af butiksejendom samt indkøb af palleløfter og sækkevogn.
Orø	Energioptimering, sæsonforlægelse og jobskabelse	99.155,63	Udskiftning af vinduer og døre i Orø Forsamlingshus.
Drejø	Drejø Forsamlingshus – det innovative mødested i Ø-havet	350.000	Renovering af Drejø Forsamlingshus.
Sejersø	Forbedringer af havnen på Sejersø	162.500	Forundersøgelse af hvordan Sejersø Havn gøres mere attraktiv.
Avernakø	Nye borde, stole og komfur	96.282	Opgradering af faciliteterne i Avernakø forsamlingshus.
Fejø	Kernegaarden www.fejocalva.dk	159.000 (lån)	Lancering af ny produktserie produceret på spildprodukter.
Sejersø	Minigolfbane og ishuse/minicafé på Sejersø	100.000 (lån)	Etablering af minigolfbane på Sejersø.
Omø	Omø Fisk i nye rammer	83.000 (lån)	Faciliteter til forarbejdning, pakning og lagring.
Endelave	Udvidelse af køkken til spisested og udvidelse af bage og bageri til café og kaffebar	75.000 (lån)	Udvidelse af bageri og havnegrill på Endelave.
Mandø	Fra B&B Mandø til Business and Breaks	200.000 (lån)	Udvidelse af Bed & Breakfast på Mandø.

Turist-attraktion på Bågø Lukket

Farvandsvæsenet har solgt det frede Bågø Fyr til fabr. Helge Pedersen, Frøbjerg, der i forvejen ejer den tidligere fyrpasserbolig. Denne har *ikke* ønsket, at offentligheden skal have adgang til fyret i fremtiden.

Foreningen „Bågø Fyrs venner“ har ellers siden 2001 haft brugsretten til fyret,

hvor turister interesseret har besøgt de skiftende udstillinger og nydt panoramaudsigten over Lillebælt fra platformen øverst på tårnet.

Man havde netop fået tilladelse til at natbelyse fyret udvendigt, fordi selve fyrlampen var slukket, med nu må disse planer droppes.

Fyret er blevet tømt for inventar, og turister og øboere er blevet en seværdighed mindre.

Kisser Christensen, Bågø

Bågø Fyr som nu er lukket for offentligheden

Ly til Nekseløs turister

Nekseløs nye havnehus

Så fik Nekselø endelig sit hus på havnen. Det tog også 3-4 år fra vi begyndte at foreslå kommunen det, til det nu står færdigbygget. Huset skal fungere som ly for vores mange turister, når de bliver overrasket af en ordentlig regnbyge. Før i tiden blev turisterne bare våde – der var ingen steder, de kunne gå i læ. Der er et stort rum i huset samt

to særskilte depotrum. Turisterne kan naturligvis også bruge huset, når det ikke regner. Udenfor huset er der to bord/bænkesæt og en stor grill til fri afbenyttelse, hvor man nok vil sidde og vente på færgen.

Vi havde håbet på toilet og måske baderum til de sejlere, vi har. Men det er næste etape. Foreløbig er vi glade

for, at huset er blevet til virkelighed. Vi øboere vil også kunne bruge det.

Huset har kostet 485.000 kr. Det er bygget med tilskud fra både Ø-støtten (100.000 kr.) og LAG Småøerne (76.400 kr.). De resterende midler er kommet fra Kalundborg kommunes pulje til udvikling af havnene i kommunen.

Hele vejen gennem forløbet har vi haft et tæt samarbejde med vores havnefoged i Havnsø – Michael Høy – der så absolut er den, der har arbejdet mest med projektet.

Der bliver senere opsat noget naturformidling, kortmateriale samt vore foldere om øen i huset, og vi vil prøve at få lavet et par plancher om øens historie. Så mangler vi bare at finde ud af, hvordan det skal møbleres, og vi skal finde ud af noget med rengøring. Der er strøm i huset, men der er ikke vand på havnen, men det skal nok gå alligevel.

Vi glæder os meget til at se, hvordan det kommer til at fungere sommeren over og resten af året.

Jytte Heglund
Nekselø Beboerforening

Ø-POSTEN

Nyheder fra S sammenslutningen af Danske Småøer. ISSN-0105-4325.

Ø-postens artikler er ikke nødvendigvis udtryk for S sammenslutningen af Danske Småøers holdninger. Indsendte artikler bedes ikke overstige 1500 anslag.

Deadlines for Ø-posten:

Juni-nummer: deadline 25. maj 2016

September-nummer: deadline 25. aug. 2016

December-nummer: deadline 25. nov. 2016

Marts-nummer: deadline 25. feb. 2017

Redaktion: S sammenslutningens bestyrelse
Dorthe Winther, Omø, ansv.h. 58 19 91 80
Eva Terkelsen, Bjørnø 20 63 15 31
Jytte Heglund, Nekselø 59 26 96 06
Henrik Kåg, Bjørnø 26 75 08 12
Anni Sørensen, Askø 61 68 63 53
Jan Fabricius, Birkholm 40 40 03 25
Poul Anker Boisen, Anholt 20 96 50 22
Jan Bendix, Venø 40 42 21 05
Redaktør: Lise Thillemann Sørensen
Layout: Erik Steenstrup Dyhr
Foto: Britta Leth, Claus Jensen, Martin Karlsson, Årø Vingård, Moving Nature, Kirsten Sydendal, Den Helbredende Have, Lasse & Mathilde, Lise Mortensen Høy, Søren Heglund.

Ø-Posten udgives med tilskud fra Erhvervs- og Vækstministeriet og fra Kulturministeriets pulje til landsdækkende almennyttige organisationer.
Annoncer: 4,00 kr. pr. spalte-mm.
Tryk: Svendborg Tryk. Oplag: 3300
Redaktionen afsluttet 04. marts 2016
Abonnement: 150 kr. pr. kalenderår.
Ø-Posten: S sammenslutningen af Danske Småøer, Strynø Brovej 12, 5900 Rudkøbing
Tlf. 62 51 39 93
E-mail: sekretariatet@danske-smaaeer.dk

Se flere ø-nyheder og tilmeld dig nyhedsbrevet fra S sammenslutningen af Danske Småøer på www.danske-smaaeer.dk